Lietas Nr. A420436711
Lietas arhīva Nr. SKA-1200-14

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 22.oktobrī

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnese V.Kakste
tiesnese D.Mita
tiesnese L.Slica

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ *(/pers. A/)* blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 2.septembra lēmumu, ar kuru noraidīts /pers. A/ lūgums par trešās personas statusa piešķiršanu lietā.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ iesniedza Administratīvajā apgabaltiesā lūgumu pieaicināt to kā trešo personu administratīvajā lietā, kas ierosināta, pamatojoties uz pieteicējas maksātnespējīgās SIA „Peltes īpašumi" pieteikumu par pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas atmaksu.

[2] Administratīvā apgabaltiesa ar 2014.gada 2.septembra lēmumu /pers. A/ lūgumu noraidīja, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Administratīvā procesa likuma 28.panta pirmā daļa noteic, ka par trešo personu administratīvajā procesā var būt privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts var ierobežot vai kuru var skart tiesas spriedums lietā. Tātad pieaicināšanas priekšnoteikums ir, vai administratīvā procesa rezultātā iestādē vai tiesā „var tikt aizskartas" personas (trešās personas) subjektīvās tiesības vai tiesiskās intereses, t.i., vai procesa ietvaros izdodamais administratīvais akts vai tiesas nolēmums var uzlabot vai pasliktināt trešās personas tiesisko stāvokli; konkrēta aizskāruma iespējamība būtu pietiekoša. Tāpat, lai trešā persona varētu tikt pieaicināta lietā, ir pietiekoša viņas tiesiskā interese saglabāt esošo tiesisko vai faktisko stāvokli.

[2.2] Izskatāmā administratīvā lieta ir ierosināta pēc pieteicējas pieteikuma par tāda Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma atcelšanu, ar kuru pieteicējai uzlikts pienākums samaksāt nodokļu maksājumus valsts budžetā, kā arī par pienākuma uzlikšanu Valsts ieņēmumu dienestam izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu par pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas atmaksāšanu. Līdz ar to tiesas nolēmumā tiks izvērtēts minētā pārsūdzētā lēmuma tiesiskums un pamatotība, kā arī tas, vai pastāv apstākļi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai. Nav konstatējams, ka ar pārsūdzēto lēmumu /pers. A/ būtu noteikts kāds tiesisks pienākums vai arī piešķirtas kādas tiesības, tādējādi secināms, ka iespējamais tiesas nolēmums saistībā ar pārsūdzēto lēmumu /pers. A/ tiesiskās intereses neskars.

[2.3] Pieteicēja Rīgas apgabaltiesā ir cēlusi vairākas prasības pret /pers. A/ par zaudējumu atlīdzināšanu. Tomēr pieteicējas un /pers. A/ savstarpējās civiltiesiskās attiecības nav lietas Nr.A420436711 pieteikuma priekšmets un tiesas nolēmums šajā lietā šīs civiltiesiskās attiecības nevar tiesiski ietekmēt. Interese uz faktisko apstākļu noteiktu novērtējumu tiesas spriedumā, kas sniegtu priekšrocības civilprocesā, nav tiesiska interese, jo faktu novērtējumam administratīvās tiesas spriedumā nav prejudiciālas nozīmes civillietās. Civilprocesa likuma 96.pants, kas noteic pamatus atbrīvošanai no pierādīšanas, neparedz, ka faktu novērtējums administratīvajā lietā ir saistošs tiesai, kas izskata civillietu. Tieši pretēji, Civilprocesa likuma 97.panta otrā daļa paredz, ka nekādiem pierādījumiem nav iepriekš noteikta spēka, kas saistītu tiesu. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 153.panta otro un trešo daļu vienīgi fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos tiesas spriedumu tā rezolutīvajā daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu. Savukārt fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos spriedumu tā motīvu daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu, kurā piedalās tie paši procesa dalībnieki. Ņemot vērā iepriekš minēto, /pers. A/ lūgums par viņa pielaišanu lietā trešās personas statusā ir noraidāms.

[3] Par Administratīvās apgabaltiesas lēmumu /pers. A/ ir iesniedzis blakus sūdzību, norādot, ka tiesas gala nolēmums administratīvajā lietā var skart viņa tiesiskās intereses. Proti, ja ar gala nolēmumu lietā tiktu apmierināts pieteicējas pieteikums, tas liegtu pieteicējai attiecīgās apstrīdēto darījumu nodokļu summas piedzīt no /pers. A/ civillietā.

Vienlaikus blakus sūdzībā lūgts atcelt Administratīvās rajona tiesas spriedumu administratīvajā lietā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

Motīvu daļa

[4] Apgabaltiesas pamatojums secinājumam, ka /pers. A/ šajā lietā nevar būt par trešo personu, ir pareizs un pietiekams, tāpēc atbilstoši Administratīvā procesa likuma 286.panta trešajai daļai Augstākā tiesa tam pievienojas.

Apgabaltiesa pareizi secinājusi, ka interese uz faktisko apstākļu noteiktu novērtējumu tiesas spriedumā, kas sniegtu priekšrocības civilprocesā, nav tiesiska interese, lai personu atzītu par trešo personu lietā, jo faktu novērtējumam administratīvās tiesas spriedumā nav prejudiciāla nozīme civillietās. Minētais norādīts arī Augstākās tiesas judikatūrā (*sk. Augstākās tiesas 2009.gada 6.aprīļa lēmuma lietā Nr.5-5/6-2009 12.1.punktu*).

Prejudiciālas ietekmes trūkums nozīmē, ka šajā lietā taisīts pieteicējai labvēlīgs tiesas spriedums nerada pieteicējai šķērsli celt tiesā civilprasību pret blakus sūdzības iesniedzēju par zaudējumu piedziņu. Savukārt blakus sūdzības iesniedzējs nav ierobežots civillietā norādīt uz pieteicējas vai tās administratora atšķirīgo pozīciju to pašu darījumu tiesiskuma vērtējumā abos tiesas procesos.

[5] Jautājums par Administratīvās rajona tiesas sprieduma atcelšanu nav apspriežams, tā kā nav konstatējams pamats blakus sūdzības iesniedzēja pielaišanai lietā trešās personas statusā, kā arī ievērojot blakus sūdzības tiesvedības robežas atbilstoši Administratīvā procesa likuma 323.pantam.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta ceturto daļu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o l ē m a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 2.septembra lēmumu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese V.Kakste

Tiesnese D.Mita

Tiesnese L.Slica